

Redegørelse om inspektion i Sparekassen Thy (hvidvaskområdet)

Finanstilsynet var den 12.-13. marts 2025 på inspektion i Sparekassens Thy. Inspektionen blev gennemført i henhold til § 47, stk. 1, i lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvask og finansiering af terrorisme (hvidvaskloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 807 af 21. juni 2024 med senere ændringer.

Inspektionen omfattede sparekassens organisation, opgavefordeling, risikovurdering, politikker og forretningsgange på hvidvaskområdet. Inspektionen omfattede desuden sparekassens kundekendskab, herunder i forbindelse med oprettelse af kundeforhold, løbende kundekendskabsprocedurer og risikoklassifikation samt sparekassens overvågning af kunder, herunder overholdelse af undersøgelses-, noterings-, opbevarings- og underretningspligten. Endelig omfattede inspektionen sparekassens interne kontroller og sanktionsscreening.

Risikovurdering og sammenfatning

Sparekassen er en lokalt forankret sparekasse med fokus på privatkunder samt mindre og mellemstore erhvervskunder indenfor det primære markedsområde, som er kommunerne Thisted, Morsø, Struer, Holstebro, Herning, Aarhus og Viborg. Hertil kommer en portefølje af privatkunder i sparekassens "Danmarks"-afdeling, der håndterer privatkunder fra hovedsageligt København, Aarhus og Aalborg.

Sparekassen har en traditionel forretningsmodel med gængse bankprodukter, herunder finansielle produkter indenfor bank-, realkredit-, investerings-, pensions- og leasingområdet.

Finanstilsynet vurderer, at sparekassens iboende risiko for at blive brugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme samlet set er mellem-høj. Finanstilsynets vurdering er bl.a. baseret på sparekassens udbud af finansielle produkter, der næsten alle kan blive brugt til hvidvask eller terrorfinansiering, idet kriminelle aktører kan misbruge den finansielle infrastruktur til at flytte eller sløre ulovlige midler. Hvidvasksekretariatet vurderer desuden i Den Nationale Risikovurdering (2022), at risikoen for, at pengeinstitutter misbruges til hvidvask, generelt er høj.

På baggrund af inspektionen er der et antal områder, som giver anledning til tilsynsmæssige reaktioner.¹

Sparekassen har i en periode ikke i tilstrækkeligt omfang gennemført kundekendskabsprocedurer med faste intervaller. Den manglende indhentelse af opdaterede oplysninger om forretningsforbindelserne kan resultere i, at der ikke foreligger et betryggende grundlag for at foretage en tilstrækkelig overvågning i forbindelse med transaktioner og kundeadfærd. Dette er væsentligt, fordi sparekassen ikke kan foretage de fornødne underretninger til Hvidvasksekretariatet, hvis der ikke bliver dannet alarmer i transaktionsovervågningen. Sparekassen har på den baggrund fået påbud om at sikre, at den gennemfører kundekendskabsprocedurer på passende tidspunkter og i den forbindelse afvikler sin backlog af kundeforhold, hvor der ikke er gennemført sådanne procedurer.² Finanstilsynet har derudover påtalt, at sparekassen ikke orienterede Finanstilsynet om sparekassens udfordringer i forbindelse med backloggen på det tidspunkt, hvor den blev opmærksom på dem.³

Sparekassen gennemfører ikke konsekvent rimelige foranstaltninger for at kontrollere juridiske personers reelle ejeres identitet samt klarlægge de juridiske personers ejer- og kontrolstrukturer. Dermed er der en risiko for, at overvågningen af transaktioner og kundeadfærd ikke foretages på et betryggende grundlag. Dette er væsentligt, fordi sparekassen ikke kan foretage de fornødne underretninger til Hvidvasksekretariatet, hvis der ikke bliver dannet alarmer i tilstrækkeligt omfang i transaktionsovervågningen. Sparekassen har derfor fået påbud om at gennemføre rimelige foranstaltninger for at kontrollere reelle ejeres identitetsoplysninger, således at sparekassen med sikkerhed ved, hvem den eller de reelle ejere er. I den forbindelse skal sparekassen klarlægge de juridiske personers ejer- og kontrolstruktur.⁴

Sparekassen har i en længere periode i 2024 ikke været i stand til at behandle alarmer genereret af sparekassens transaktionsovervågningssystem. Finanstilsynet har derfor påtalt, at sparekassen i perioden fra starten af 2024 og frem til fjerde kvartal 2024 ikke har undersøgt baggrunden for og formålet med alle komplekse og usædvanligt store transaktioner samt alle usædvanlige transaktionsmønstre og aktiviteter, der ikke har et klart økonomisk eller påviseligt lovligt formål.⁵ Finanstilsynet har desuden påtalt, at sparekassen ikke orienterede Finanstilsynet om sparekassens udfordringer i relation til alarmbehandlingen hurtigst muligt, efter at sparekassen blev opmærksom på det.⁶

Sparekassens forretningsgange omfatter ikke en beskrivelse af styring af risici i forbindelse med forretningsforbindelser eller transaktioner, der involverer højrisikotredjelande. Der er en særlig risiko forbundet med højrisikotredjelande, idet

¹ Hvidvasklovens § 51

² Hvidvasklovens § 10, stk. 1, nr. 1

³ Hvidvasklovens § 49, stk. 1

⁴ Hvidvasklovens § 11, stk. 1, nr. 3

⁵ Hvidvasklovens § 25

⁶ Hvidvasklovens § 49, stk. 1

der er tale om lande med strategiske mangler i deres nationale ordninger for bekæmpelse af hvidvask af penge og finansiering af terrorisme. Når der ikke er tilstrækkelige forretningsgange på området, er der en risiko for, at sparekassen ikke får indhentet de oplysninger, som den er forpligtet til -, bl.a. til brug for overvågning af transaktioner og kundeadfærd. Dette er væsentligt, fordi det kan medføre en øget risiko for at blive brugt til hvidvask eller finansiering af terrorisme. Sparekassen har derfor fået påbud om at sikre, at dens forretningsgange omfatter en beskrivelse heraf.⁷

⁷ Hvidvasklovens § 8, stk. 1, jf. § 17, stk. 2-4